

[Fjerde næstformand]

Jeg beklager, at jeg er nødt til at afbryde forhandlingen. Jeg udsætter mødet i 5 minutter, da miljøministeren ikke længere er til stede i salen. Jeg håber, at miljøministeren indfinder sig inden for de 5 minutter. Mødet genoptages i dag kl. 14.35.

Mødet udsat kl. 14.30

Mødet genoptaget kl. 14.35

Forhandlingen genoptoges.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg er nødt til at indskærpe, at ministrene skal være til stede under forhandlingerne i folketingsalen.

Gade (SF):

Jeg er lige nødt til at præcisere, at grunden til, at jeg overhovedet kom ind på landbruget, var, at jeg ville nævne et eksempel på, hvor vi kunne have haft fordel af at have et sådant planlægningssystem.

Men så vil jeg svare hr. Filt Jensen, som påpeger nogle af de forbedringer, vi har opnået. Jeg vil medgive ham, at vi har opnået forbedringer på nogle områder: i nogle søer og i nogle kystnære områder. Dén siger hr. Filt Jensen, at det er forbedringer uden fald i nitratudledningerne. Så er det, jeg siger til hr. Filt Jensen: Tænk, hvad vi kunne have nået, hvis vi også havde haft et fald i nitratudledningen, for det er jo et samspil mellem fosfor og nitrat!

Jeg synes, at noget af det dumme, man kan gøre i de her diskussioner, er at føre den gamle krig mellem fosfor og nitrat, bare fordi man har en eller anden idé om, at man skal gøre en bestemt gruppe særlig ansvarsfrie i diskussionen.

Til hr. Aage Brusgaard vil jeg bare sige, at det her er ikke noget med at falde over bønderne eller give dem en over nakken. Det handler om, at ansvaret for, at vi ikke er kommet længere med landbrugets forurening i Danmark, påhviler Folketinget. Jeg kender masser af landmænd, der gerne vil være med også til økonomiske styringsmidler. Det er ikke sådan, at man ikke finder landmænd, der synes, det kan være fornuftigt med en fornuftig udformning af en afgift. Dem er der mange af.

Så jeg synes slet ikke, det handler om landbruget som sådant. Det handler om, at Folketinget ikke har taget sig sammen til at træffe de rigtige beslutninger. Med et styringsinstrument i retning af det, vi foreslår her, ville vi i hvert fald hvert år blive konfronteret med, at vi ikke lever op til de vedtagelser og de målsætninger, som vi så flot en gang imellem opstiller, men derefter kun haltende får kigget på om vi i virkeligheden får gjort noget ved.

(Kort bemærkning).

Filt Jensen (V):

Jeg er åbenbart nødt til at fortsætte debatten. Hr. Gade siger: Tænk, hvad vi kunne have nået, hvis vi også havde fået fjernet nitrat i større mængder!

Nu vil jeg lige gøre opmærksom på, at forholdet er, at hvis nitrater er til stede i mindre mængde i vores kystnære områder, så får vi lige præcis det, som vi frygter allermost, nemlig blågrønne alger. Hvis det er kvælstof, der er et minimum af, så er blågrønne alger i stand til selv at absorbere luftens frie kvælstof og opbygge det til proteiner på samme måde som bælgplanter, og så er det, vi får situationen med blågrønne alger, de giftige alger. Det er den allerværst tænkelige situation. Med hensyn til søerne ved vi det helt bestemt, dér er det alene et spørgsmål om fosfor. Med hensyn til vores kystnære områder, hvor forbedringen sker i stor udstrækning i dag, føler jeg mig sikker på, at hvis vi reducerede nitratmængden dér, fik vi endnu flere blågrønne alger.

Hvad angår Østersøområdet, vil jeg sige, at når hr. Gade sagde, at de forurenede som danske landbrug, er det ikke korrekt. I Østersøområdet bor der 80 mio. mennesker. Størsteparten af dem leder deres efterladenskaber urensset direkte til havs, og det vil sige med fosfor. For dansk landbrugs vedkommende er det sådan, at husdyrgødningen, som er problemet her, spreder vi dog på markerne, og udsvining fra jorder har ikke været påvirket af ændret dyrkning overhovedet. Man har undersøgelser, der viser, at igennem de sidste 400 år har mængden af fosfor, der er udvasket fra landbrugsjord, været uforandret – igennem 400 år inklusive de seneste, hvis man opgør det på 10-års-basis.

Hermed sluttede forhandlingen.